

DR | GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
dr.dk

14.03. 2022

Klage over to artikler på dr.dk

Du har den 2. januar 2023 klaget over to artikler bragt på dr.dk. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, GD Stab
Direktør Lasse Bastkjær Jensen, GD Stab
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR
Led. indholdschef Kirsten Marie Svendsen, DR Nyheder
Udlandschef Niels Kvale, DR Nyheder
Direktør Sandy French, DR Nyheder

Sagen kort

En læser klagede over to artikler på dr.dk i forbindelse med 50 året for dansk medlemskab af EF, siden ændret til EU. Klageren fandt, at artiklerne gav et overdrevent indtryk af Den Europæiske Unions beføjelser, og Klager opfordrede DR til at trække artiklerne tilbage og berigtige dem.

DR's EU-korrespondent har i de to artikler i brede vendinger beskrevet de seneste 50 års historiske udvikling herunder hvorledes EU på stadig flere områder har udviklet mål om fælles politikker. Danmark står uden for en del af disse områder i kraft af de danske forbehold. Beskrivelsen kunne enkelte steder være mere nuanceret, men den er ikke faktisk forkert eller giver et overdrevent indtryk af EU's beføjelser. For eksempel er det både en ambition for EU at udvikle en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik samtidig med, at medlemslandene stadig har egne nationale politikker på området. Det er DR's ret at prioritere de oplysninger, man har ønsket at bringe i artiklerne, og Klager får ikke medhold.

Gennemgang af sagen

Den 2. januar 2023 skriver (herefter benævnt Klager) til DR med klage over to artikler på dr.dk af DR's EU-korrespondent Ole Ryborg (herefter OR). '50 år med Danmark i EU: Schlüter blev narret' og '50 år med Danmark i EU: Fogh ramte skævt, og Mette F skiftede kurs' Artiklerne er udgivet i anledning af, at det pr. 1. januar 2023 er 50 år siden, at Danmark indtrådte i EU, det, der dengang hed EF. Klagerne både i første og andet led er detaljerede, og derfor er de optrykt i fuld længde.

Klager skriver: "Jeg sender hermed en klage over korrespondent Ole Ryborgs artikler "50 år med Danmark i EU: Schlüter blev narret" og "50 år med Danmark i EU: Fogh ramte skævt, og Mette F skiftede kurs" (<https://www.dr.dk/nyheder/udland/50-aar-med-danmark-i-eu-schluter-blev-narret> og <https://www.dr.dk/nyheder/udland/50-aar-med-danmark-i-eu-fogh-ramte-skaevt-og-mette-f-skiftede-kurs>).

Ole Ryborgs artikler er vildledende og giver et overdrevent indtryk af den Europæiske Unions beføjelser.

Jeg vil bede jer trække artiklerne tilbage og bringe en berigtigelse.

For eksempel hedder det i artiklerne:

"Folketinget [var] selv aktiv i at overdrage nye arbejdsopgaver til EU-samarbejdet. Igen og igen gav et flertal i Folketinget danske ministre mandat til at rejse til Bruxelles, hvor der konstant blev vedtaget ny EU-lovgivning på nye områder"

samt

"[E]n fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. En fælles udlændingepolitik. Et politisamarbejde."

I virkeligheden er EUs beføjelser stærkt begrænsede uden for handelsområdet. Udenrigspolitik, udlændingepolitik og retspolitik varierer dramatisk fra land til land i EU. Det samme gælder socialpolitik og talløse andre love og regler.

End ikke en fælles ramme for pensioner har man kunnet enes om: Det er forfærende vanskeligt eller umuligt at flytte sin pension imellem lande i EU.

Ole Ryborgs vildledning kan ikke få lov at stå uimodsagt."

DR svarer

Den 13. januar 2023 svarer chef i DR Udland Niels Kvale (herefter benævnt NK):

"Tak for din henvendelse angående EU-korrespondent Ole Ryborgs artikel på dr.dk i forbindelse med Danmarks 50 års medlemskab af EF/EU.

I din henvendelse stiller du spørgsmål til flere formuleringer i artiklen. Der vil jeg gerne give lidt supplerende oplysninger til illustration af, hvorfor formuleringerne i artiklen var fuldt ud korrekte.

Først er du faldet over artiklens udsagn:

"Folketinget [var] selv aktiv i at overdrage nye arbejdsopgaver til EU-samarbejdet. Igen og igen gav et flertal i Folketinget danske ministre mandat til at rejse til Bruxelles, hvor der konstant blev vedtaget ny EU-lovgivning på nye områder"

Processen med at overdrage nye arbejdsopgaver til EU-samarbejdet har kørt i alle de 50 år Danmark har været medlem af EF/EU og siden firserne og frem har det været en proces som kører i højt tempo.

Processen med etableringen af det indre marked gennem firserne og halvfemserne er et eksempel. Her blev der vedtaget hundredevis af EU-regler som alle flyttede beslutninger fra Folketinget til EF/EU. F.eks. det indre marked for fødevarer. Frem til det blev etableret, var det Folketinget som besluttede, hvilke farve og tilsætningsstoffer som kan være i alle danske fødevarer fra leverpostej til salami. Det kan Folketinget ikke længere beslutte. Den beslutning træffes nu i EU i fællesskab. Dette er blot et lille eksempel. Listen kan føres videre på alle områder der overhovedet findes i din hverdag i hjemmet. Det er i EU der træffes afgørelse om, hvilke kemikalier der må være i den maling, der har malet væggen i din stue. Det er i EU – ikke i Folketinget, at det er besluttet, hvor meget energi dit køleskab i køkkenet må bruge og hvor meget din håndmixer må larme. Det er i EU det er besluttet, hvor meget din bil må forurene når den kører på gaden. Og sådan kan listen fortsættes med hundredevis af områder, hvor Folketingets politikere uge efter uge har flyttet beslutninger fra Folketinget til de fælles institutioner i Bruxelles.

EU har regler for familiesammenføringer skal betyder, at Danmark ikke alene kan føre den udlændingepolitik, som Folketinget ønsker fordi Folketinget tidligere har overført dele af de beslutninger til institutionerne i Bruxelles. Det er i Bruxelles – ikke i Folketinget, at det afgøres hvor lang tid udenlandske lastbilchauffører må arbejde med transport i Danmark – uden at etablere et vogmandsfirma i Danmark og sådan kunne listen fortsættes i en uendelighed. Gennem de seneste år er der truffet omkring 100 af den slags beslutninger om året og Danmark har som bekendt været medlem af EF/EU i 50 år.

Når det gælder udenrigspolitik, så har EU-landene siden november 1993 haft en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og for hvert område, hvor der er formuleret en fælles politik, så skal landene afstå fra at føre en anden politik end den som er vedtaget i fællesskab. En praksis som også gennemføres i virkeligheden. Når det gælder politisamarbejdet, så har det udviklet sig gradvist siden starten på halvfemserne, sådan at der i dag både er et strafferetligt samarbejde, et civilretligt samarbejde og der er sågar etableret en europæisk anklagemyndighed og en ordning som sikrer håndhævelse af domme afsagt i et EU-land i andre lande.

Endelig peger du på, at EU-landene ikke har noget samarbejde på det sociale område som eksempelvis pension. Det er ikke korrekt. Der er faktisk et stadig voksende samarbejde på det område – f.eks. for at sikre, at borgere som gennem sit liv arbejder i flere forskellige lande får fuld pension – også selv om pensionen er optjent i flere forskellige lande. Det samarbejde blev faktisk etableret helt tilbage i 1971 – altså før Danmark kom med i EF.

Hvis du er interesseret i at studere den lovgivning, så begyndte det europæiske sociale samarbejde med forordning 1408/71 fra 1971. I 2004 var det samarbejde udvidet så meget, at man lavede en større og mere grundig revision af samarbejdet. Det blev til forordning 883/04 som i dag er den grundforordning som regulerer EU-landenes samarbejde på det sociale område.

Det havde selvfølgelig været muligt at udvide artiklen med en mere omfattende dokumentation og eksempler på alle de områder, hvor Folketinget har overført områder fra at være et rent nationalt anliggende til at være et anliggende som håndteres i fællesskab i EU's institutioner. Men efter 50 års medlemskab af EF/EU og et stort antal EU-debatter i forbindelse med folkeafstemninger og valg til Europa-Parlamentet antog Ole Ryborg, at det efterhånden var almen viden, at EU-samarbejdets arbejdsområder år efter år er blevet udvidet med nye arbejdsopgaver. Opgaver som et flertal i Folketinget hver gang har besluttet fremover skal håndteres i EU."

Klager anker sagen

Den 6. februar 2023 anker Klager sagen til lytternes og seernes redaktør (herefter benævnt LSR). Klager skriver:

"Ole Ryborgs artikler er holdt i vendinger der giver et forkert indtryk af EU's beføjelser, som i praksis er snævert fokuseret på handel. Artiklerne vildleder læseren til at tro at udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og udlændingepolitik er harmoniseret mellem EU-landene og styret fra Bruxelles. Det er forkert.

Niels Kvaales svar på min klage har samme vildledende karakter som Ole Ryborgs artikler; jeg vedhæfter et separat dokument med kommentarer.

Hvad Ole Ryborgs artikler angår hævder de, at EU er "[e]t indre marked med [...] en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik". I virkeligheden træffes beslutninger om EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kun i enstemmighed, og landene i EU har meget forskellig politik på disse områder. Danmark deltog i invasionen af Irak i 2003 men Frankrig var imod; mange EU-lande er medlemmer af NATO men Irland og Østrig er ikke. Senest har Danmark forhandlet et "Security of Supply Arrangement" som giver det danske militær forrang til køb af amerikanske våben foran Tyskland og Frankrig, der ikke har lignende aftaler.

Ole Ryborg skriver også at "[f]lygtningestrømme og international kriminalitet betød, at EU fik en fælles udlændingepolitik". I virkeligheden siger artikel 79 og 80 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde ("Lissabontraktaten") udtrykkeligt at udlændingelovene ikke skal harmoniseres, og at traktaten ikke berører medlemsstaternes ret til at fastlægge antallet af borgere fra tredjelande, der kan rejse ind for at søge arbejde.

Endelig kan det nævnes at Ole Ryborg omtaler "[e]t politisamarbejde [o]g en overnational EU-domstol, hvis afgørelser skal efterleves af medlemslandenes parlamenter og domstole". I virkeligheden er EU-domstolens beføjelser relateret til handel, men formuleringen er egnet til at give det forkerte indtryk at EU-landenes straffelov er harmoniseret.

DR har i medfør af sin "Public Service"-kontrakt pligt til at styrke borgernes viden om internationale forhold, herunder særligt europæiske forhold. Ole Ryborgs vildledende artikler er i modstrid med denne forpligtelse. Jeg beder DR trække artiklerne tilbage og bringe en berigtigelse."

Samtidig vedhæfter Klager et dokument, hvor Klager har indsat sine konkrete bemærkninger til udlandschef Niels Kvaales svar. De enkelte punkter vil blive gennemgået i det følgende afsnit. For at adskille disse punkter fra Klagers oprindelige klagepunkter i sin første mail til DR, har klagepunkterne over NK's svar fået bogstaver i stedet for tal.

Procedure

I henhold til DR's etiske retningslinjer skal en klage besvares senest fire uger efter modtagelsen. Klagen blev modtaget den 2. januar 2023 og besvaret den 13. januar 2023. Det er overholdt. Klagen skal besvares af den chef, der har ansvaret for selve artiklerne, NK, og det er også sket. Klager skal besvares åbent og omhyggeligt, og her er tale om grundige svar, som til fulde lever op til DR's etiske retningslinjer. Der skal gives klagevejledning, og det er også tilfældet.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klagers overordnede påstand er, at OR's artikler er vildledende og giver et overdrevent indtryk af den Europæiske Unions beføjelser.

Jeg vil punktvis gennemgå Klagers kritik, som den fremgår af Klagers ankeskrivelse samt de kommentarer, som Klager har påtrykt det svar, Klager har modtaget fra Niels Kvale.

I første omgang klagepunkterne, som de fremgår af Klagers ankeskrivelse:

1. Ole Ryborgs artikler giver et forkert indtryk af EU's beføjelser, som i praksis er snævert fokuseret på handel. Artiklerne giver et vildledende indtryk, skriver Klager, af, at udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og udlændingepolitik er harmoniseret mellem EU-landene og styret fra Bruxelles.
2. Ole Ryborg giver indtryk af, at EU har fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Men beslutninger om EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik træffes kun i enstemmighed, og landene har meget forskellige politikker på disse områder. Klager nævner invasionen i Irak i 2003, hvor Frankrig var imod, mens andre deltog. Der er EU-medlemmer, som er medlem af NATO, hvor for eksempel Irland og Østrig ikke er.
Klager nævner også, at Danmark har forhandlet en aftale, (Security of Supply Arrangement) som giver Danmark forrang til køb af amerikanske våben i forhold til Tyskland og Frankrig.
3. Klager kritiserer, at DR nævner, at flygtningestrømme og international kriminalitet betød, at EU fik en fælles udlændingepolitik. Det mener Klager er forkert, fordi, siger Klager, i virkeligheden står der i Lissabontraktatens artikler 79 og 80, at udlændingelove ikke harmoniseres, og at traktaten ikke berører medlemsstaternes ret til at fastlægge antallet af borgere fra tredjelande, der rejser for at søge arbejde.
4. Klager kritiserer også omtalen af EU-domstolen, som – påpeger Klager - er relateret til handel, men formuleringerne (fra Ole Ryborg) er egnet til at give det indtryk, at EU-landenes straffelov er harmoniseret.

Klagers kommentarer til svaret fra udlandschefen for DR

- A. Klager kommenterer, at første afsnit af NK' s svar kun drejer sig om handel.

- B. Klager kommenterer anden del med, at afsnittet om familiesammenføringer også kun drejer sig om handel – specifikt arbejdskraftens frie bevægelighed.
- C. Klager kommenterer tredje afsnit med, at mange beslutninger i Folketinget kun drejer sig om små tekniske detaljer. En simpel optælling, som anført i svaret til Klager, giver ikke meningsfuld information.
- D. Klager kommenterer fjerde afsnit med, at beslutninger om EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kun træffes ved enstemmighed.
- E. Klager kommenterer femte afsnit med, at EU's anklagemyndighed alene beskæftiger sig med sager, som angår svindel med EU's budget.
- F. Klager kommenterer sjette afsnit, at EU-direktiv 883/04 igen kun angår handel.

DR's etiske retningslinjer

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR lægger vægt på grundig research og ikke taler mod bedre vidende og har ikke skjulte dagsordner.

Påstanden fra Klager side understøttet af konkrete klagepunkter er, at DR vildleder og overdriver EU's indflydelse.

LSR har til opgave at vurdere på baggrund af klagerne og DR's svar, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af DR's egne etiske retningslinjer. Herunder at forholde sig til de konkrete punkter, der er påklaget, og de oplysninger, som Klager og DR har bragt frem i den forbindelse. Det er ikke inden for LSR's kompetence at tage stilling til det faglige indhold i klagepunkterne. Men da klagen er teknisk og konkret har jeg fundet det nødvendigt at finde svar på Folketingets EU-oplysning til at skabe klarhed over, hvad der er faktuelle kendsgerninger i forhold til problemstillingerne.

Folketingets EU-oplysning er med eget udsagn et politisk neutralt informationskontor under Folketinget, der svarer på alle faktuelle spørgsmål om EU. Enkelte steder henviser EU-oplysningen til andre kilder, herunder EU-lex, som jeg lægger til grund har samme troværdighed, som Folketingets EU-oplysning.

Gennemgang af Klagers klagepunkter i den første klage til DR

Ad. 1.

Om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik fremgår det af EU-oplysningen:

"Selvom hvert medlemsland fører sin egen udenrigs- og sikkerhedspolitik, har landene forpligtet sig til en fælles europæisk politik på området. Formålet er bl.a. at sikre medlemslandenes sikkerhed og interesser, skabe fred og stabilitet i verden og forebygge konflikter og kriser.

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik handler også om at fremme EU's værdier om demokrati, menneskerettigheder og retsstaten, og at styrke samarbejdet mellem internationale organisationer.

EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik er mellemstatslig. Det betyder, at EU ikke kan vedtage lovgivning med direkte virkning i medlemslandene. Beslutningerne på området skal træffes med enstemmighed.”¹

I OR's første artikel (50 år med Danmark i EU: Schlüter blev narret) står der om forandringerne af det EF, som Danmark gik ind i 1973: *”Et indre marked med en fælles mønt, en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. En fælles udlændingepolitik. Et politisamarbejde (..)”*

Lægger man EU-oplysningen til grund, så har landene både besluttet en fælles udenrigspolitik med fælles mål, men samtidig fører hvert land fortsat sin egen udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det er – som påpeget af Klager – i enstemmighed, at beslutninger inden for området skal træffes.

Det er på den baggrund ikke forkert, når artiklen nævner en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik som ét af integrationsfelterne siden 1973. Det er også korrekt, som påpeget af Klager, at det også hører med i billedet, at landene fortsat har store forskellige deres udenrigs- og sikkerhedspolitik, og at de opretholder nationale politikker på området samtidig med ambitionen om en fælles EU-udenrigs- og sikkerhedspolitik.

OR nævner kort den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i et afsnit, der overordnet har til formål at dokumentere, at år for år har landene tilført EU flere nye opgaver.

Klager har ret i, at virkeligheden er mere facetteret. Men det er ikke ukorrekt og inden for DR's ret til at prioritere oplysninger, når det står, som det står i teksten på dette punkt.

Ad 2. og 3.

Konkret kritiserer Klager også, at det i artiklerne står, at flygtningestrømme og international kriminalitet betød, at EU fik en fælles udlændingepolitik. Men, siger Klager, i virkeligheden står der i Lissabontraktatens artikler 79 og 80, at udlændingelove ikke harmoniseres, og at traktaten ikke berører medlemsstaternes ret til at fastlægge antallet af borgere fra tredjelande, der rejser for at søge arbejde.

Ifølge EU-oplysningen: EU's fælles asylsystem fokuserer især på:

Hvilket land skal behandle asylansøgningen. (Dublin-forordningen)

Hvordan skal asylansøgeren modtages. Der er regler om indkvartering, lægehjælp, skole til børnene osv.

Hvordan skal ansøgningen behandles. EU har vedtaget nogle frister for behandlingstiden.

Hvem kan opnå asyl

¹ <https://www.eu.dk/politikker/oevrige-politikker/udenrigs-og-sikkerhedspolitik>

Danmark er på grund af retsforbeholdet, der blev stadfæstet ved folkeafstemningen i 2015 ikke med i EU's asylpolitik, men med i Dublin-forordningen.

Ifølge samme kilde kom EU-kommissionen med et forslag til migrations- og asylpolitik, som ikke er vedtaget endnu. Udspillet lægger op til en fælles asylprocedure, herunder screening af nyankomne, et forslag om en ny forordning til afløsning af Dublin-forordningen m.m.^{2 3}

Det er korrekt, når OR i sin anden artikel ('50 år med Danmark i EU: Fogh ramte skævt, og Mette F skriftede kurs') skriver: *"Indadtil øgedes integrationen også. Flygtningestrømme og international kriminalitet betød, at EU fik en fælles udlændingepolitik, og at politisamarbejdet voksede."*

EU's asylpolitik bygger på modtagelsesdirektivet, asyldirektivet, kvalifikationsdirektivet, Eurodac samt Dublinforordningen.

Klager nævner Lissabontraktatens artikler 79 og 80.

Den førstnævnte drejer sig om den fælles indvandringspolitik. Den omtaler, som nævnt af Klager, at den indvandringspolitik, som fastlægges i henhold til artikel 79 ikke berører medlemslandenes ret til at fastslå, hvor mange borgere fra tredjelande, der kan søge ophold som lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende.

Jeg har ikke forudsætning for at bedømme EU-retten og traktatens artikler på dette felt. Men ifølge de leksikale kilder, som er opført, er det korrekt, men nok lidt upræcist, når der i den påklagede nyhedsartikel nummer to står, at *"EU fik en fælles udlændingepolitik."* Der er i dag direktiver, som Danmark qua sit forbehold ikke har tiltrådt, som fastlægger visse regler for asylprocedure, og der er navnlig efter flygtningekrisen i 2015 initiativer fra EU-kommissionen for at styrke asyl- og fordelingsproceduren for asylsøgere og migranter i EU, som dog endnu ikke er gennemført og vedtaget. Det overordnede mål med DR-artiklen var at skildre EU's bevægelse i retning af stadig tættere integration. Herunder også inden for udlændinge og asyl. Selvom det kunne have været nævnt i artiklen, at Danmark her en undtagelse her får Klager ikke medhold på dette punkt.

Ad. 4.

Klagers kritik og påstand er, at EU-domstolen er relateret til handel, men formuleringerne (fra Ole Ryborg) er egnet til at give det indtryk, at EU-landenes straffelov er harmoniseret.

I henhold til Folketingets EU-oplysning angives det, at Domstolen skal sikre, at EU's medlemslande overholder, fortolker og anvender EU-retten på samme måde. Domstolen har også slået fast, at EU-retten altid har forrang for national ret, hvis der er uoverensstemmelse mellem EU-retten og national ret. Men det er stadig uafklaret, om EU-retten også har forrang over de nationale grundlove. OR skriver i den første artikel: *"Og en overnational EU-domstol, hvis afgørelser skal efterleves af medlemslandenes parlamenter og domstole."*

Det er helt i overensstemmelse med den overordnede beskrivelse, som Folketingets EU-oplysning giver. OR nævner ikke noget om dansk strafferet i den sammenhæng, sådan som det hævdes fra Klagers side. Det er ikke ukorrekt, når OR i generelle termer omtaler EU-domstolens ret til at dømme i de forhold, hvor medlemslandene har overgivet kompetence til overnational EU-lovgivning, og OR er inden for DR's etiske retningslinjers rammer, selv om han ikke uddyber med afvigelser fra EU-domstolens kompetence som for eksempel dansk strafferet. Klager får ikke medhold på dette punkt.

² <https://www.eu.dk/da/temaer/asyl-og-migration/ny-asyl-og-migrationspagt>

³ https://denstoredanske.lex.dk/EU's_flygtningepolitik

Herefter går jeg over til 'bogstavpunkterne' i det kommenterede svar fra DR.

Ad A.

NK nævner i sit svar til Klager en lang række punkter, hvor Folketinget gennem årene selv aktivt har overdraget arbejdsopgaver til EF/EU.

Klager kritiserer svaret på dette punkt for kun at nævne eksempler på handel. Jeg skal ikke tage stilling til de enkelte arbejdsopgaver, som Folketinget har overdraget, men Klager bestrider ikke, hvad der er den overordnede linje i svaret, at der har været en overdragelse af politiske arbejdsopgaver.

Ad B.

Her skriver NK, at EU's familiesammenføringsregler medfører, at Danmark ikke alene kan føre den udlændingepolitik, som Folketinget ønsker, fordi Folketinget tidligere har overført dele af de beslutninger til institutionerne i Bruxelles. Det er i Bruxelles – ikke i Folketinget – at det afgøres hvor lang tid udenlandske lastbilchauffører må arbejde med transport i Danmark uden at etablere et vognmandsfirma i Danmark. Klager påpeger, at eksemplet angår arbejdskraftens frie bevægelighed – dermed igen handel.

Arbejdskraftens frie bevægelighed – at man som EU-borger skal kunne bevæge sig rundt inden for EU – er omfattet af et andet regelsæt. Danmark er også omfattet heraf.⁴

Jeg kan på baggrund af EU-oplysningen konstatere, at svaret fra Niels Kvale er uklart i den forstand, at hvad angår EU's familiesammenføringsregler, gælder de ikke i Danmark på grund af det danske retsforbehold.⁵ Ligeledes har Klager ret i, at eksemplet med en udenlandsk chauffør snarere hidrører under vandrende arbejdstagere end under familiesammenføring. I svaret skriver NK, at EU har regler for familiesammenføring, som betyder, at Danmark ikke kan føre den udlændingepolitik, Danmark ønsker. NK henviser til, at EU-domstolens afgørelse i den såkaldte Metock-sag reelt har udvidet retten til familiesammenføring i Danmark for borgere uden for EU, som ønsker familiesammenføring med en EU-borger, der har ophold i Danmark. Metock-dommen førte til, at de danske udlændingemyndigheder ændrede praksis i familiesammenføringssager af denne art.⁶

Klager får derfor ikke medhold i sin kritik på dette punkt, men i forhold til de påklagede artikler er kritikken uden betydning, da familiesammenføring ikke er omtalt.

Ad C.

NK skriver, at der er truffet 100 beslutninger om året af lignende karakter (overflytning af arbejdsopgaver til EU). Og Klager kommenterer, at det angår små tekniske detaljer.

Det er Klagers opfattelse, men det er ikke bestridt, at Folketinget år for år har overflyttet opgaver til EU.

Ad D.

Drejer sig om det samme som punktet 1, som tidligere er besvaret vedrørende graden af fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

⁴ <https://www.eu.dk/temaer/fri-bevaegelighed-for-arbejdskraft-og-eus-sociale-dimension/arbejdskraftens-fri-bevaegelighed>

⁵ <https://www.eu.dk/temaer/asyl-og-migration/eu-og-familiesammenfoering>

⁶ file:///C:/Users/jete/Downloads/meddelelse_til_udlaendingeservice_om_Metock_mv.pdf

Ad E.

I det af Klager kritiserede svar skriver NK, at politisamarbejdet har udviklet sig siden 1990'erne, og i dag har man både et strafferetligt samarbejde og et civilretligt samarbejde, og der er etableret en europæisk anklagemyndighed.

Klager skriver, at EU's anklagemyndighed beskæftiger sig alene med sager som angår svindel med EU's budget. Landene i EU har meget forskellige straffelove. Herefter gives en række eksempler, som jeg ikke nærmere vil nævne eller efterprøve.

I dette tilfælde har Folketinget modtaget et grundnotat om EPPO, som denne særlige anklagemyndighed kaldes.⁷ Heraf fremgår det, som Klager nævner, at EPPO i dag alene har beføjelser til at efterforske svig med EU-midler. Notatet nævner dog også, at EU-kommissionen har opfordret Rådet og EU-parlamentet til at efterforske sager om grænseoverskridende terror.

Klager har ret i, at EPPO kun omfatter svindel med EU-midler og ikke generelt straffelovsovertrædelser.

Men omvendt er EPPO også, som beskrevet af NK, et eksempel på den stadig tættere integrationsproces, som finder sted, og som det fremgår af notatet, så lægger EU-kommissionen op til at udvide virkefeltet til også at omfatte terror.

Ad F.

Under dette punkt skriver Niels Kvale, at det ikke er korrekt som hævdet af Klager, at EU-landene ikke har noget samarbejde på det sociale område som eksempelvis pension. Der er derimod et voksende samarbejde, påpeger udlandschefen fra DR. Han henviser blandt andet til en forordning 883/04.

Klager svarer, at netop den pågældende forordning drejer sig om handel. Nemlig arbejdskraftens frie bevægelighed. Klager påpeger, at det understreges, at det er nødvendigt at respektere medlemsstaternes sociallovgivning.

Igen er svaret fra Folketingets EU-oplysning et sted midt imellem artiklens ordlyd, udlandsredaktørens svar og Klagers opfattelse.⁸

Her fremgår det, at de enkelte medlemslande i høj grad udformer deres egen socialpolitik, men EU fokuserer i stedet på at koordinere de forskellige velfærdssystemer, i forhold til hvilket land der skal udbetale en bestemt ydelse til de borgere, som har benyttet den frie bevægelighed for arbejdskraft til at bo eller arbejde i et andet EU-medlemsland.

Under EU's sociale dimension har EU opstillet en række målsætninger:

- fremme beskæftigelsen i landene,
- forbedre leve- og arbejdsvilkårene for borgerne,
- sikre en passende social beskyttelse for borgerne,
- sikre dialogen på arbejdsmarkedet mellem arbejdsmarkedets parter i landene, dvs. arbejdsgivere og arbejdstagere,
- bidrage til udviklingen af de menneskelige ressourcer, der skal muliggøre et varigt højt - beskæftigelsesniveau i landene,
- bekæmpe social udstødelse.

⁷ <https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/REU/bilag/54/1967860.pdf>

⁸ <https://www.eu.dk/da/temaer/fri-bevaegelighed-for-arbejdskraft-og-eus-sociale-dimension/eus-sociale-dimension>

Den forordning 883/04 som Klager henviser til omhandler ifølge EU-Unionens EU-lex ikke kun vandrende arbejdstagere, men som det udtrykkes "alle traditionelle grene af social sikring." ⁹ Uddybning i note. ¹⁰

I det jeg lægger til grund, at oplysningerne fra Folketinget og EU-lex er korrekte, får Klager ikke medhold på dette punkt. Der er sket en bevægelse i retning af fælles mål for en EU-socialpolitik, selv om det også står klart, at det stadig i vid udstrækning er medlemslandene, der selv tilrettelægger socialpolitikken. EU har også fælles mål, der går videre end blot til de vandrende arbejdstagere.

OR giver overordnet i artiklen et billede af, at EF har udviklet sig fra 1973 til at være et mellemstatsligt samarbejde om landbrug og told til at udvikle fælles politikker inden for valuta, arbejdskraft, udenrigs- og sikkerhedspolitik m.m. *"Årti efter årti har Europas politikere overdraget nye arbejdsopgaver til det europæiske samarbejde. Og årti efter årti har danske politikere forgæves forsøgt at bremse lige præcis den udvikling."*

Det giver på baggrund af ovenstående gennemgang en ret præcis opsummering. Der er politikområder, hvor hensigten er at harmonisere landenes politik på et område, men hvor der i den praktiske, politiske hverdag er langt igen. Danmark står uden for en del af det, men det forhindrer ikke de øvrige lande i at gå videre i bestræbelserne, for eksempel inden for en fælles asylpolitik. I den forstand giver OR's artikler et retvisende billede af den historiske udvikling.

Det er DR's redaktionelle ret at prioritere og udvælge de oplysninger, som skal med i sådanne artikler. Klager nævner flere detaljerede oplysninger, som DR kunne have valgt at tage med og som ville kunne nuancere billedet af "fælles politikker". Men det er ikke faktisk forkert, når DR vælger at portrættere det brede, generelle billede af udviklingen. DR kunne enkelte steder have understreget, at Danmark har forbehold i EU-samarbejdet og derfor ikke kan deltage i eksempelvis det fælles mønt- eller retssamarbejde, men det er DR's prioritering og redaktionelle ret.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/DA/legal-content/summary/coordination-of-social-security-systems.html>.

Og der angives i EU-lex: sygdom

"moderskab og faderskab

alderspension

efterløn og invalidepension

ydelser til den efterladte og ved dødsfald

arbejdsløshedsydelse

familieydelse

ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervs sygdom.

Modtagere er sikre på, at ydelserne bliver udbetalt, at de er dækket i forbindelse med sundhedsydelse, og at de modtager familieydelse, selv om de flytter til en anden medlemsstat.

Modtagere

Alle statsborgere i EU (og deres familier), der er dækket af lovgivningen om social sikring i en medlemsstat, har fordel af disse koordineringsregler. De gælder både personer, der udøver lønnet beskæftigelse og selvstændig virksomhed, tjenestemænd, studerende og pensionister, men også dem, der er arbejdsløse, endnu ikke arbejder eller ikke arbejder mere.

Reglerne gælder også for ikke-EU-statsborgere og deres familiemedlemmer, der bor lovligt i EU."

Konklusion og sammenfatning

En læser klagede over to artikler, som DR Udland publicerede på dr.dk den 2. januar 2023 i forbindelse med 50-året for Danmarks medlemskab af EF siden EU. Artiklerne var vildledende og gav et overdrevent indtryk af EU's beføjelser, skrev Klager. Denne opfordrede DR til at trække artiklerne tilbage og bringe en berigtigelse. Klager har opstillet to kritikpunkter i forhold til artiklerne og yderligere seks kritikpunkter i det svar, som Klager har modtaget fra DR Udlands chef.

Jeg har gennemgået alle påstande og svar set i forhold til, hvad Folketingets EU-oplysning har kunnet oplyse om de konkrete forhold. Klager får ikke medhold. I flere af svarene har Klager for så vidt ret i, at artiklerne i meget generelle vendinger omtaler en udvikling i EU-politikken mod nogle mål, hvor Danmark har undtagelser i kraft af de forbehold, Danmark har blandt andet på retsområdet inden for EU.

Klager har ret i, at EU's socialpolitik i vidt omfang stadig er bestemt i de enkelte medlemslande, men den overordnede retning er gået efter et stadig tættere samarbejde om fælles mål.

Artiklerne kunne på enkelte punkter i endnu højere grad have nævnt Danmarks særstatus i Den Europæiske Union, men formålet var at beskrive Danmark set i forhold til den overordnede politiske udvikling, EF/EU har gennemløbet på 50 år, og artiklerne giver i generelle termer et retvisende billede. Der bliver også i artiklerne redegjort for Danmarks forbehold, skepsis, folkeafstemninger m.m. Der er derfor samlet set ikke belæg for at hævde, at artiklerne er misvisende, vildleder eller har en skæv fremstilling. Klagerens kritik af, at artiklerne giver et overdrevent indtryk af Den Europæiske Unions beføjelser afvises. Der er dermed på denne baggrund ikke grundlag for at trække artiklerne tilbage og komme med en berigtigelse, sådan som Klager mener.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 13. marts 2023